

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2018. gada 4. aprīlī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Sanita Osipova, tiesneši Aldis Laviņš un Gunārs Kusiņš,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 36/2018) un tā papildinājumus (reģ. Nr. V-225, reģ. Nr. V-260 un reģ. Nr. V-267),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Kriminālprocesa likuma 392.¹ panta piekto daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 91. pantam, 92. panta pirmajam teikumam, kā arī 105. pantam.

2. Apstrīdētā norma nosaka: „Par pieņemto lēmumu nekavējoties paziņo personai vai iestādei, pēc kuras iesnieguma tika uzsākts kriminālprocess. Lēmuma kopiju par kriminālprocesa izbeigšanu nekavējoties nosūta uzraugošajam prokuroram, bet cietušajam un personai, kurai bija tiesības uz aizstāvību, nosūta vai izsniedz lēmuma kopiju par kriminālprocesa izbeigšanu, izskaidrojot tiesības 10 dienu laikā no lēmuma saņemšanas dienas iepazīties ar krimināllietas materiāliem. Ja kriminālprocess tiek izbeigts kādā tā daļā, tad cietušajam ir tiesības iepazīties ar tiem krimināllietas materiāliem, kas tieši

attiecas uz viņu, bet persona, kurai bija tiesības uz aizstāvību, ar krimināllietas materiāliem var iepazīties pēc visa pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšanas.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa pamatot, ka tieši apstrīdētās normas neatbilstība

katrai pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai izraisa pieteikuma iesniedzējai pamattiesību aizskārumu.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja nav saņēmusi darba samaksu par noteiktu laika periodu. Pieteikuma iesniedzējas darba devējam – komercsabiedrībai – (datums) pasludināts maksātnespējas process, kura ietvaros Pieteikuma iesniedzēja iesniegusi kreditora prasījumu. Maksātnespējas procesa administrators pieņēmis lēmumu par minētā prasījuma atzīšanu, tomēr nav iesniedzis to Maksātnespējas administrācijai likumā „Par darbinieku aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā” noteiktajā kārtībā. Proti, Pieteikuma iesniedzējas prasījums par darba samaksas izmaksu netika apmierināts. Pēc maksātnespējas administratora iesnieguma (datums) uzsākts kriminālprocess (numurs) par Krimināllikuma 215. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma iespējamo izdarīšanu – maksātnespējas procesa noteikumu pārkāpumu no maksātnespējīgās komercsabiedrības pārstāvja puses. Minētais kriminālprocess izbeigts (datums).

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka persona ir tiesīga vērsties Satversmes tiesā tikai tādā gadījumā, kad pastāv tieša saikne starp šīs personas pamattiesību ierobežojumu un pieteikumā apstrīdēto tiesību normu (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 18. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-74-01 12. punktu*). Personai ir jāsniedz ticams pamatojums tam, ka apstrīdētās normas izraisītās nelabvēlīgās sekas rada tieši viņai pamattiesību aizskārumu (*sk. Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 22.1. punktu*).

Pieteikumā norādīts, ka maksātnespējas procesa administrators nevarēja iesniegt Maksātnespējas administrācijā darbinieku prasījumus, jo maksātnespējīgās komercsabiedrības pārstāvji neiesniedza viņam nepieciešamos dokumentus. Sakarā ar minēto arī tika ierosināts kriminālprocess. Tomēr prokuratūras rīcības dēļ attiecīgais kriminālprocess tika izbeigts, turklāt par tā izbeigšanu neesot pienācīgi paziņots maksātnespējas procesa administratoram. Tādēļ apstrīdētā norma aizskarot Pieteikuma iesniedzējai Satversmes 1. un 91. pantā, 92. panta pirmajā teikumā, kā arī 105. pantā noteiktās tiesības. Pieteikumā ir detalizēti aprakstīti radušās situācijas faktiskie apstākļi, pausts Pieteikuma iesniedzējas viedoklis par konkrētu amatpersonu rīcību un

nolēmumiem, kā arī citētas Maksātnespējas likuma un Kriminālprocesa likuma normas.

Satversmes tiesas kolēģija secina, ka Pieteikuma iesniedzējai kriminālprocesā (numurs) nebija noteikts procesuālais statuss, viņa nebija atzīta nedz par cietušo, nedz citādi iesaistīta šajā procesā. Savukārt no pieteikuma kopumā izriet, ka iespējamais pamattiesību aizskārums Pieteikuma iesniedzējai varētu būt radies tādēļ, ka viņai nav izmaksāta darba samaksa noteiktā apmērā. Tādējādi konkrētajā situācijā nav konstatējama tieša saikne starp apstrīdēto normu un Pieteikuma iesniedzējas iespējamo pamattiesību aizskārumu. Pieteikumā nav arī sniegts pamatojums tam, ka tieši apstrīdētās normas izraisītās nelabvēlīgās sekas rada pamattiesību aizskārumu Pieteikuma iesniedzējai.

Turklāt pieteikumā vairākkārt norādīts, ka konkrētajā gadījumā tiesību normas ir interpretētas un piemērotas nepareizi. Satversmes tiesas kolēģija vērš Pieteikuma iesniedzējas uzmanību uz to, ka šādi apgalvojumi nav uzskatāmi par pamatojumu viņas iespējamam pamattiesību aizskārumam, jo Satversmes tiesai likumā nav noteikta kompetence pārvērtēt iestāžu un tiesu veikto tiesību normu interpretāciju un piemērošanu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2011. gada 13. decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2011-15-01 7. punktu*).

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 36/2018).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

S. Osipova